

Finansdepartementet

103 33 Stockholm

Mikroföretagarkonto – schabloniserad inkomstbeskattning för de minsta företagen (SOU 2021:55)

(Fi2021/02553)

Försäkringskassan begränsar yttrandet till de delar som berör vår verksamhet.

Sammanfattning

Försäkringskassan vill uppmärksamma Regeringskansliet på att det finns ett betydande problem med betänkandets förslag eftersom det innebär att sociala avgifter kan komma att betalas i Sverige även när en person (som är bosatt i eller utanför Sverige) ska omfattas av ett annat lands socialförsäkring. I vissa situationer finns en risk att dubbla avgifter tas ut vilket är i strid med EU-rätten.

Vidare vill Försäkringskassan påtala att förslaget kan innebära vissa svårigheter vid tillämpningen av bestämmelser kring sjukpenninggrundande inkomst (SGI) samt lyfta frågan om det finns anledning att även ändra förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga.

Med anledning av vissa skrivningar i utredningen vill Försäkringskassan dessutom förtydliga vilka inkomster som Försäkringskassan beräknar bostadsbidrag och underhållsstöd på.

6.9 Socialavgifter och andra socialförsäkringsfrågor

Försäkringskassans uppdrag som behörig institution gäller både unionsrätten och de avtal om social trygghet som Sverige har ingått. Myndighetens bedömning av om det är svensk lagstiftning som ska gälla har betydelse för personens möjlighet att få tillgång till socialförsäkringsförmåner men har också betydelse för bl.a. Skatteverkets beslut om sociala avgifter. Det är inte Skatteverkets uttag av sociala avgifter som styr var personen ska vara socialförsäkrad.

Försäkringskassan anser att det finns ett betydande problem med betänkandets förslag som innebär att sociala avgifter per automatik tas ut på alla inbetalningar till mikroföretagarkonton. Detta eftersom det innebär att sociala avgifter kan komma att automatiskt betalas i Sverige även när en person (som är bosatt i eller utanför Sverige) enligt lagvalsregler i t.ex. Europaparlamentets och rådets förordning nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen ska omfattas av ett annat lands socialförsäkring. Ett exempel är en person som arbetar i ett annat EU-land men som även gör inbetalningar till ett mikroföretagarkonto. Det finns en risk att dubbla avgifter då tas ut vilket är i strid med EU-rätten.

Försäkringskassan noterar också att det inte har gjorts någon analys av att förslaget, som vi förstår det, innebär att fler situationer där arbete som inte fysiskt utförs i Sverige kan komma att omfattas av den arbetsbaserade grenen av socialförsäkringen än vad som är fallet idag.

Försäkringskassan ser att det kan bli svårare att fånga omfattningen av arbetet som beskattas via mikroföretagarkonton. Att bedöma omfattningen av arbete för en egenföretagare är inte sällan förknippat med svårigheter eftersom arbetstiden då inte är bestämd. Detta förslag riskerar att göra den bedömningen ännu svårare.

Vidare blir det även mer komplicerat att avgöra vilken period som inkomsten avser. Inkomst som nu skulle ses som inkomst av en anställning under en begränsad tid (kanske ett anställningsuppdrag på sex månader) riskerar istället att bli utslagen som inkomst på ett helt år och därmed leda till en lägre SGI än om samma inkomst hade kunnat räknas på en kortare period.

En ytterligare synpunkt är att förslaget kan leda till svårigheter att avgöra om en person kvalificerar sig för en SGI. Att påbörja arbete som egenföretagare brukar jämföras med att påbörja en tillsvidareanställning om det inte finns något särskilt som visar på annat. Med hänsyn till de situationer som mikroföretagarkonton är avsedda att användas i är det dock tveksamt om samma hantering kan tillämpas för dessa personer.

Personer som startar ett företag kan under ett uppbyggnadsskede få en SGI fastställd efter vad som motsvarar skälig avlöning för liknande arbete för annans räkning. Det framgår av förslaget att reglerna om SGI under uppbyggnadsskede är tänkta att tillämpas även för företag som beskattas via mikroföretagarkonto. En frågeställning som då uppstår är om Försäkringskassan vid en sådan bedömning ska begränsa den beräknade inkomsten till ett belopp som motsvarar omsättningsgränsen. Försäkringskassan efterfrågar resonemang kring detta.

10.3.4 Bostadsstöd

Under avsnitt 10.3.4 Bostadsstöd, på sidan 319, anges att:

"Vad som avses med bidragsgrundande inkomst anges i 97 kap. 2 § SFB. Kortfattat kan sägas att bidragsgrundande inkomst utgörs av inkomster som ska tas upp enligt inkomstskattelagen med vissa angivna justeringar."

Vidare anges.

"En fråga som uppkommer är om det är inbetalningarna till kontot före eller efter skatt som bör beaktas. Inbetalningarna före skatt är desamma som den skattepliktiga inkomsten på kontot. Inbetalningarna efter skatt motsvarar den inkomst som kan disponeras av kontoinnehavaren. Vid bestämmandet av den bidragsgrundande inkomsten för bostadsbidrag enligt 97 kap. 2 § SFB ska överskott i de olika inkomstlagen enligt inkomstskattelagen beaktas. Det är således fråga om nettoinkomsten. När det gäller inbetalningar till mikroföretagarkontot får nettoinkomsten anses motsvaras av bruttoinbetalningen efter justering för mervärdesskatt, schabloniserat avdrag för utgifter och egenavgifter, vilket motsvarar 61,35 procent av inbetalningarna."

I samband med att det resoneras om nettoinkomsten förefaller man utgå från inkomsten efter vissa skattemässiga justeringar. Det framkommer dock vissa skrivningar som tyder på ett annat synsätt, se ovan. Försäkringskassan vill därför förtydliga att för bostadsbidrag beräknas den bidragsgrundande inkomsten (BGI) på inkomsterna före skatteavdrag, se 97 kap. 2 § SFB och avsnitt 6.2.1 i Försäkringskassans vägledning 2004:10. Det kan vidare noteras att även betalningsskyldigheten inom underhållsstöd utgår från bruttoinkomsten.

Inom förmånen familjebidrag, som är en del av förmånspaketet inom försvarsförmåner, finns en motsvarighet till bostadsbidrag. Enligt 7 kap. 2 – 3 och 9 §§ förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga kan vissa totalförsvarspliktiga få bostadsbidrag. Bidraget beräknas bl.a. utifrån vissa avräkningsregler.

Avräkningsreglerna framgår av 7 kap. 13 §. Av 7 kap. 13 § 3 framgår att den bidragsberättigades inkomst delvis ska räknas av. Eftersom utredningen föreslår förändringar i avräkningar inom bostadsbidrag vill Försäkringskassan lyfta frågan om det finns anledning att införa en motsvarande reglering i 7 kap. förordning (1995:239) om förmåner till totalförsvarspliktiga. Försäkringskassan har ingen uppfattning om detta är önskvärt utan vill endast uppmärksamma frågan.

Försäkringskassan har inte några synpunkter på förslaget i övrigt.

Beslut i detta ärende har fattats av rättschef Mikael Westberg i närvaro av rättslige experten Jacob Krook, den senare som föredragande.

Mikael Westberg

Jacob Krook